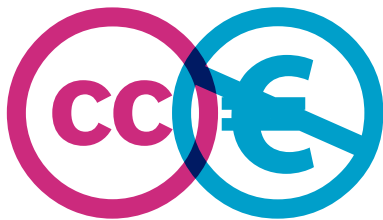

VRIJE KENNIS GEBASEERD OP
CREATIVE COMMONS-LICENTIES

Paul Klimpel
Waarom een niet-commerciële clause vaak niet aan
je behoeften voldoet

CC-LICENTIES

NAAMSVERMELDING (BY)

Afgezien van de eis dat er verwezen moet worden naar de auteur(s), houder(s) van rechten, de bron van het werk en de licentietekst zelf, bevat deze CC-variant geen verdere beperkingen voor de gebruiker. Ze kan het werk vrij gebruiken en bewerken in elke denkbare manier. Het gebruik van dit werk in remixes en mashups is dus toegestaan.

ALLEEN DEZE TWEE LICENTIEVARIANTEN ZIJN GECERTIFICEERD ALS VRIJE LICENTIES IN DE BETEKENIS VAN FREEDOMDEFINED.ORG EN ZIJN DUS GESCHIKT OM TE ZORGEN DAT WERKEN GEPUBLICEEERD ONDER DEZE LICENTIE HERBRUIKBAAR BLIJVEN.

NAAMSVERMELDING - GELIJK DELEN (BY-SA)

Net als met BY, staat deze CC-variant hergebruik en bewerken toe, zelfs voor commerciële doeleinden. Echter moeten alle bewerkte versies van het werk (derivaten), als ze worden gepubliceerd of verspreid, beschikbaar zijn onder deze zelfde licentie.

NAAMSVERMELDING - GEEN AFGELEIDE WERKEN (BY-ND)

Deze CC-variant staat niet toe dat het werk wordt bewerkt. Commercieel gebruik is toegestaan.

Alle CC-varianten hierboven kunnen gecombineerd worden met de NC-module (voor "alleen niet-commercieel gebruik", commercieel gebruik vereist aanvullende goedkeuring). Dit leidt samen tot zes mogelijke CC-varianten, dit zijn de aanvullende drie:

Er is een aanvullend juridisch instrument genaamd CC0 (CC-Zero) voor het vrijgeven van een werk, zonder enige specifieke voorwaarden. Met CC0 doet men dus volledig afstand van het auteursrecht en de gerelateerde rechten. Dit is bedoeld om creatievelingen te helpen om vrijwillig hun werken in het "Publiek Domein" te plaatsen. Volgens Creative Commons is deze tool zeer geschikt voor databases.

VOORWOORD

Wereldwijd maakt een toenemend aantal mensen gebruik van de Creative Commons-licenties (CC) om hun werk beschikbaar te stellen voor hergebruik door anderen. Meer en meer initiatieven, culturele instituties en projecten onderschrijven de doelstelling van Creative Commons: “alle rechten voorbehouden” wordt zo “sommige rechten voorbehouden”. Een van de meest bekende voorbeelden hiervan is de Wikimedia Foundation, die in 2008 samen met haar wereldwijde gemeenschap besloot om de universele encyclopedie Wikipedia onder de CC-licentie BY-SA (Naamsvermelding-GelijkDelen) beschikbaar te stellen.

Deze licentie is een van de zes basislicenties van CC. De meest gebruikte Creative Commons-licenties bevatten de clause “alleen niet-commercieel gebruik” afgekort tot “NC”. De keuze om deze toevoeging te gebruiken is begrijpelijk vanuit het oogpunt van de auteurs om hun werk te beschermen tegen ongewenst en oncontroleerbaar commercieel gebruik door anderen. Wat de consequenties en gevolgen zijn van deze keuze zijn minder bekend. Deze brochure levert een bijdrage aan het gebrek aan informatie en kennis over de gevolgen van het gebruik van de NC-licentie. We verwelkomen commentaar en suggesties met betrekking tot dit doel, en hopen dat het veel “aha!” momenten teweeg zal brengen.

Een bijzonder dankwoord gaat uit naar de Open Knowledge Foundation Germany, die de oorspronkelijke vertaling van dit document vanuit het Duits naar het Engels heeft verwezenlijkt.

John H. Weitzmann,
Legal Project Lead CC DE

INHOUD

VOORWOORD	3
INLEIDING	5
1 —Wat betekent vrije inhoud (Open Content)?	6
2 —Waarom worden materialen onder een CC-licentie geplaatst?	8
3 —Waarom zijn er verschillende CC-licenties?	9
4 —Hoe beïnvloedt de NC-bouwsteen de manier waarop materialen verspreid worden?	10
5 —Wat is commercieel gebruik?	11
6 —Kan een CC-licentie met NC-bouwsteen voorkomen dat mijn inhoud wordt gebruikt door radicalen of extremisten?	12
7 —Ik wil mijn inhoud toegankelijk houden via een CC-licentie. Is de NC-bouwsteen de enige mogelijkheid om te voorkomen dat commerciële entiteiten mijn inhoud gebruiken?	13
8 —Kan materiaal met een NC-licentie gebruikt worden op Wikipedia?	13
9 —Kun je inhoud met een NC-licentie specifiek en alleen voor Wikipedia beschikbaar maken ondanks de NC-bepalingen?	14
10 —Voorkomt de NC-bouwsteen commercieel gebruik?	15
11 —Ben ik klaar om op te treden tegen commercieel gebruik van mijn inhoud?	16
12 —Kan inhoud met een NC-licentie afgedrukt worden in kranten?	16
13 —Kan inhoud onder een NC-licentie gebruikt worden in scholen, trainingen of universiteiten?	17
14 —Hoe classificeer je materialen onder een NC-licentie die eerst op school worden gebruikt, maar later in een andere context worden hergebruikt?	17
15 —Hoe beïnvloedt NC mashups?	18
16 —Kan een commercieel gebruik door een derde voordelig zijn voor de auteur? ..	19
17 —Kan een gebruiker van CC-gelicentieerde inhoud naar buiten de indruk wekken dat de auteur bepaald gebruik steunt?	19
18 —Kan het gebruik van NC ook voordelen hebben?	19
19 —Onder welke licentie wordt de inhoud van Wikipedia gepubliceerd?	20
20 —The Final Frontier	21
COLOFON	23

INLEIDING

Met de Creative Commons-licenties worden creatievelingen eenvoudige hulpmiddelen aangeboden om hun werken te delen op een manier die het mogelijk maakt dat het publiek ze kan gebruiken. In een tijd waarin kennis steeds belangrijker wordt voor de ontwikkeling van het individu en die van de samenleving, wint gemeenschappelijke creativiteit en gemeenschappelijke kennis aan belang. Deze ‘Commons’ bestaat uit werken gemaakt door de mensheid die vrij toegankelijk en herbruikbaar zijn. Alleen zo wordt er gewaarborgd dat alle mensen gelijke kansen krijgen als het gaat om de toegang tot informatie, onderwijs en kennis.

Veel creatievelingen willen een moderne kennismaatschappij helpen op poten zetten. Ze willen niet “alle rechten voorbehouden” - integendeel: ze hebben er belang bij dat hun werken gebruikt worden door velen. Het internet biedt immers tal van nieuwe mogelijkheden om informatie en kennis te verdelen en uit te wisselen.

Creative Commons (CC) is de bekendste set van hulpmiddelen om eigen werk vrij te geven. Niet alle CC-licenties bieden echter dezelfde mogelijkheden. Een sterk punt van CC is dat het auteurs zelf de kans geeft om de gebruiksvoorwaarden samen te stellen die voor hen van belang zijn. De gebruiker (het publiek) verkrijgt alleen bepaalde rechten, terwijl de overige rechten bij de auteur of de houder van de rechten van het

werk blijven. Dit wordt bereikt door de verschillende licentiebouwstenen te combineren.

Binnen de verschillende bouwstenen van de Creative Commons-licenties, is met name de NC-bouwsteen - ALLEEN NIET-COMMERCEEL GEBRUIK - populair bij de auteurs. Commercieel gebruik is met deze voorwaarde niet toegestaan. Maar het gebruik van een niet-commerciële licentie kan onvoorziene gevolgen hebben. Vele mogelijkheden van gebruik, zoals de opname in kennisgemeenschappen en archieven, de Wikipedia, lokale kranten, publicaties, compilaties en mashups, zijn in feite uitgesloten en vereisen dus een aanvullende goedkeuring - en dat ondanks het feit dat deze vormen van (her)gebruik vaak gewild zijn door de auteurs.

Dit boekje zal alle consequenties uitleggen van de keuze van een CC-licentievariant die beperkt is tot alleen niet-commercieel gebruik (NC). Vaak kunnen de beoogde effecten die leiden tot de keuze van de NC-bouwsteen immers ook bereikt worden op andere manieren. In sommige gevallen is de NC-bouwsteen volledig onge-schikt om de door de auteur gewenste effecten te bereiken. Anderzijds kan het gebruik van NC uitgebreide, vaak ongewenste gevolgen met zich meebrengen voor het verspreiden van inhoud. Het besluit om de NC-bouwsteen toe te passen dient daarom zorgvuldig te worden overwogen.

Stel je een wereld voor waarin elke persoon vrije toegang heeft tot alle kennis. Dat is waar wij aan werken.

WIKIMEDIA FOUNDATION

1

WAT BETEKENT VRIJE INHOUD (OPEN CONTENT)?

INHOUD DIE VRIJ GEBRUIKT KAN WORDEN.

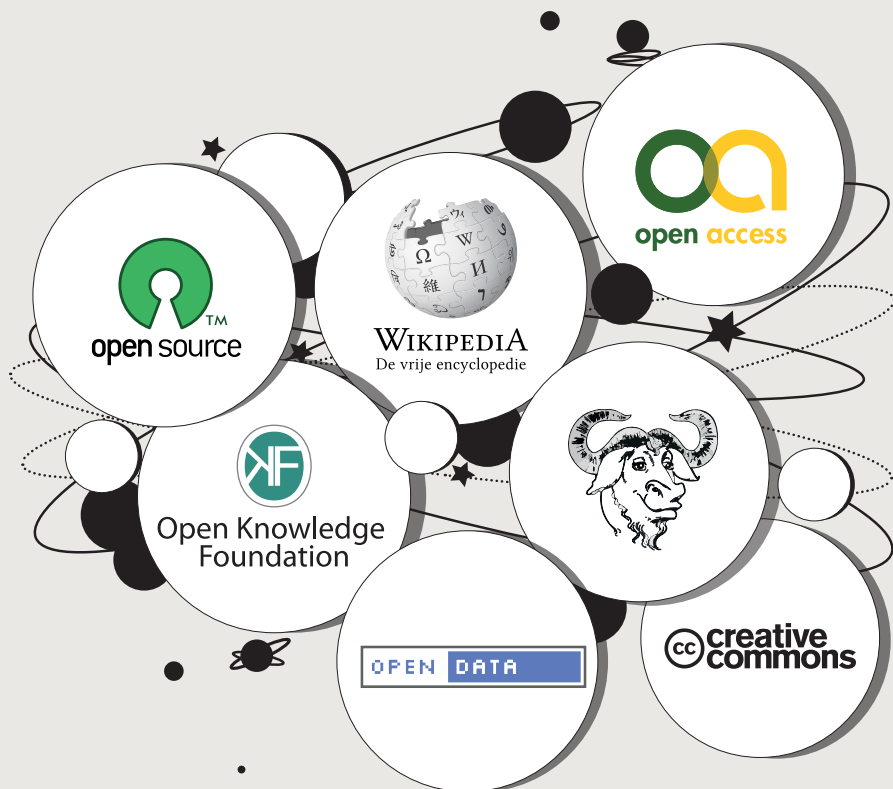
Met ‘Open content’ wordt verwezen naar materialen die open en vrij toegankelijk zijn - standaard, niet alleen nadat de auteur individuele toestemming heeft gegeven. Dit is niet vanzelfsprekend. Auteursrecht gaat ervan uit dat materiaal alleen kan worden gedistribueerd en gebruikt wanneer de eigenaar van deze rechten dit expliciet mogelijk maakt. Maar deze basisregel wordt in het digitale tijdperk steeds meer in twijfel getrokken. De menselijke cultuur is altijd gevormd door de drang naar verbetering van het bestaande en iedereen bouwt voort op wat anderen voor hen hebben gecreëerd.

Digitale materialen kunnen eenvoudig gereproduceerd en gebruikt worden als nooit tevoren. Daarom moet dat wat technisch mogelijk is, ook mogelijk gemaakt worden door de wet. Het ideaal van vrije kennis, dat alles altijd voor iedereen toegankelijk moet zijn, heeft een wettelijke basis nodig die soepel geldt voor de context van het internet. Wetenschappers in het bijzonder hebben het grote potentieel van het internet en de vrije uitwisseling van kennis benadrukt. In 2003 eisten de Duitse wetenschappelijke organisaties Open Access voor wetenschappelijk onderzoek in de “Berlin Declaration”:

“Onze missie van verspreiding van kennis is slechts voor de helft voltooid als de informatie niet op grote schaal en gemakkelijk beschikbaar wordt gemaakt voor de maatschappij. Wetenschappelijke kennis wordt niet alleen meer verspreid via de traditionele publicatiekanalen, maar ook en in toenemende mate in Open Access, via het internet. “Open Science” is essentieel voor de grondige verspreiding van menselijke kennis en cultureel erfgoed. Om wereldwijde toegang tot kennis te verzekeren, dient het Internet van de toekomst duurzaam, interactief en transparant te zijn. Inhoud en software-hulpmiddelen moeten openlijk toegankelijk en compatibel zijn.”

In de context van software is het “Open Source”-principe bedacht. Open Source betekent dat de broncode van software vrij toegankelijk is voor iedereen. Open Source werd ontwikkeld opdat software-ontwikkelaars niet helemaal opnieuw hoeven te beginnen wanneer ze nieuwe software schrijven, maar kunnen voortbouwen op bestaande werken. Om dit principe te verzekeren werd de GNU General Public License

HET UNIVERSUM VAN VRIJE KENNIS

Er zijn nu veel projecten die het hun missie hebben gemaakt om vrije kennis te bevorderen en te verspreiden. Deze afbeelding toont slechts een paar van hen: de online encyclopedie Wikipedia is de plaats waar de gebruikers de kennis van de mensheid kunnen verzamelen; Open Access maakt uitwisseling van kennis in de academische wereld mogelijk; de Open Source Software Gemeenschap werkt samen om software te ontwikkelen op basis van openlijk beschikbare code; de Open Knowledge Foundation bevordert de publicatie, het gebruik en hergebruik van open databanken. Dit alles wordt gedaan door het toepassen van vrije licenties, waarvan de Creative Commons Public License (CCPL) en de GNU General Public License (GPL) prominente voorbeelden zijn.

(GPL) gedefinieerd. Software onder deze licentie kan worden gebruikt en uitgebreid door iedereen. De Open Source-aanpak in software staat expliciet ook commercieel gebruik toe. Het succes ervan is zelfs grotendeels afhankelijk van deze optie.

Open Content berust op hetzelfde basisidee als Open Source-software: het moet ook worden toegestaan om geschreven werken, films en multimedia vrij te gebruiken. De veruit bekendste optie om Open Content te licenseren en dus diverse vormen van hergebruik toe te staan, is het gebruik van Creative Commons-licenties.

Creative Commons werd ontwikkeld in 2001 als een initiatief van professor in de rechten Lawrence Lessig aan Stanford University. De Creative Commons-licenties zijn een heldere manier om materiaal publiek te verspreiden, om zo de 'Commons' niet alleen te vergroten, maar ook om het bestaan ervan mogelijk te maken. In plaats van het gebruikelijke principe van het auteursrecht, waarbij alle rechten worden voorbehouden door de auteur, behoudt het gebruik van deze licenties alleen bepaalde rechten. De inhoud is beschikbaar gesteld aan het publiek om te gebruiken.

Creative Commons-licenties zijn niet in strijd met de bestaande auteursrecht, maar bouwen erop verder. Zonder het auteursrecht zou de publieke vrijgave helemaal niet werken. Materialen beschermd door het auteursrecht, zoals films, muziek, teksten en afbeeldingen, kunnen vrij worden gebruikt door middel van een dergelijke licentie.

2

WAAROM WORDEN MATERIELEN ONDER EEN CC-LICENTIE GEPLAATST?

OM DEZE BETER BRUIKBAAR TE MAKEN.

Veel creatievelingen willen dat hun teksten, muziek of films door zo veel mogelijk mensen worden gebruikt (distributie van werken is de jure ook een vorm van gebruik). Vrije uitwisseling van informatie is dan ook belangrijk voor hen. Vooral educatieve materialen worden gemaakt met de bedoeling om zoveel mogelijk studenten te bereiken. In dit geval is elke wettelijke beperking contraproductief. Niets doen is de meest ernstige beperking van alle. Wat klinkt als een paradox weerspiegelt de juridische standaard: "Alle rechten voorbehouden". Wie iets nieuws creëert, maar niet wil uitwerken hoe zijn werk gebruikt kan worden, wordt verondersteld te zeggen: "Niemand mag mijn inhoud gebruiken." De CC-licenties bieden daarom een eenvoudige oplossing voor de wens om materialen te delen en te zeggen "Iedereen mag wat ik heb gecreëerd gebruiken, onder de volgende voorwaarden en condities: [...]".

De eenvoud en de helderheid van de CC-licenties heeft sterk bijgedragen aan hun wijdverbreide gebruik. Ze zijn bovendien legaal compatibel

en internationaal aangepast aan de bijzondere kenmerken van de verschillende rechtsstelsels.

Mensen die CC-licenties gebruiken doen dit vaak met de bedoeling om hun werken in de sociale, culturele en educatieve instellingen gebruikt te laten worden. CC-licenties met de NC-bouwsteen, die alleen vrij, niet-commercieel gebruik toestaat, worden vaak beschouwd als een alternatief licentiemodel in een wereld waar zelfs liefdadigheidsinstellingen en verenigingen zonder winstoogmerk (vzw's) betalen voor elk gebruik. Een voorbeeld hiervan zijn de vorderingen van licentievergoedingen voor het kopiëren en distribueren van kinderliedjes in kinderdagverblijven, die publieke verontwaardiging hebben veroorzaakt. Maar deze vorderingen worden wel door de bestaande wetgeving gerechtvaardigd. Door het toepassen van een CC-licentie willen veel auteurs zich distantieren van deze praktijken. De keuze voor NC is vaak ook een statement tegen commercieel gebruik waarbij het vooral draait om woekerwinsten.

Maar commercieel gebruik hoeft niet per se deze negatieve bijklank te hebben. Integendeel - het is niet amoreel noch schadelijk voor de gemeenschap als de inhoud ook wordt verspreid door degenen die er financiële belangen bij hebben. Vaak is het succes van cultureel en educatief werk immers sterk afhankelijk van bestaande commerciële toepassingen.

3

WAAROM ZIJN ER VERSCHILLENDE CC-LICENTIES?

CC-LICENTIES REFLECTEREN DE VERSCHILLENDE BELANGEN VAN DE AUTEURS.

Gemeenschappelijk voor alle CC-licentievarianten is de mentaliteit waardoor gebruik van materialen wordt vergemakkelijkt. Maar creatievelingen, schrijvers, regisseurs en musici hebben niet allemaal dezelfde mening over welk gebruik van hun werk ze willen toestaan. De zes verschillende varianten van CC beantwoorden aan deze eisen. Ze bieden een flexibel instrument om het gebruik te koppelen aan bepaalde voorwaarden. Een goed voorbeeld is de vraag of auteurs het bewerken en remixen van hun werken willen toestaan. Voor sommigen is het cruciaal dat hun werk ongewijzigd blijft. Deze makers kunnen daarvoor zorgen door het toepassen van de bouwsteen Geen Afgeleide Werken (No Derivatives, ND in het kort), waardoor ze toch ander (her)gebruik toestaan.

Andere auteurs willen net dat hun werk wordt gebruikt in remixes, collages en mashups. Zij beschouwen hun creatie alleen als een overgangsfase in een proces. Hun eigen werk is immers gebaseerd op ouder werk en zal in een later stadium resulteren in nieuw materiaal. Auteurs die dit expliciet willen toestaan zullen

niet kiezen voor ND (Geen Afgeleide Werken).

Als het Open Content-principe je dierbaar is, kun je dit uitdrukken via de Gelijk Delen-bouwsteen (Share-Alike, SA in het kort) zodat je inhoud kan worden bewerkt en gedistribueerd, maar alleen onder dezelfde (licentie-) voorwaarden. Zo blijft je werk altijd vrij toegankelijk.

Sommige creatievelingen kunnen mogelijk het commercieel gebruik van de inhoud willen uitsluiten. Om aan deze vraag te voldoen, kan elk van de licentietypes uitgebreid worden met de bouwsteen “Alleen niet-commercieel gebruik” (NC). NC is echter niet altijd aan te raden, want het beperkt vele gebruiksrechten die eigenlijk in het belang zijn van de maker of de eigenaar van de rechten van het werk.

en in Open Source-projecten. Het is vaak commercieel gebruik dat deze niet-commerciële initiatieven dat helpt bij hun doorbraak. De Wikipedia-dvd die commercieel werd geproduceerd door Directmedia deed de populariteit van Wikipedia sterk toenemen. Hetzelfde geldt voor de opname in commerciële opslagplaatsen - beide zijn juridisch gezien commerciële toepassingen en zouden niet worden toegestaan indien de NC-bouwsteen was gebruikt.

In de context van onderwijs en opleiding is een groot aantal instellingen afhankelijk van hun eigen inkomsten, omdat ze niet (volledig) met publieke gelden worden gefinancierd. De afhankelijkheid van cursusgeld leidt tot de indeling ervan als zijnde commercieel. Het is hen daarom niet toegestaan om inhoud te gebruiken die gemarkeerd is met een CC-licentie die de NC-bouwsteen bevat, althans niet zonder toestemming te vragen aan de auteur. Zelfs het gebruik op blogs kan illegaal worden volgens de NC-voorwaarde. Veel bloggers plaatsen advertenties om hun hostingkosten te verlagen of hebben een extra inkomen. Daarom is het gebruik in deze blogs niet meer - althans niet ondubbelzinnig - niet-commercieel.

4

HOE BEÏNVLOEDT DE NC-BOUW- STEEN DE MANIER WAAROP MATERIALEN VERSPREID WORDEN?

NC-GELICENSEERDE WERKEN
KUNNEN NIET ZO BREED EN
EENVOUDIG VERSPREID WORDEN.

Als je je inhoud als NC markeert, kan het niet worden gebruikt in open kennisdatabases zoals Wikipedia, in sommige open media-archieven

---

5

WAT IS COMMERCIEEL GEBRUIK?

IEDER GEBRUIK DAT PRIMAIR GERICHT IS OP COMMERCIEEL VOORDEEL OF PRIVATE MONETAIRE COMPENSATIE.

Bij het horen van de term commercieel gebruik, denken velen vaak aan multinationals als Microsoft of Shell, aan handel in aandelen, snel geld en woekerwinsten. De term “COMMERCIEEL GEBRUIK” bevat echter geen moreel oordeel over het businessmodel van deze bedrijven of personen, maar beschrijft slechts dat ze een commercieel voordeel hebben en eventueel streven naar een financiële beloning. En dit is noodzakelijk voor bijna iedereen die niet volledig wordt gefinancierd met overheidsmiddelen of particuliere donaties.

Het gaat duidelijk om commercieel gebruik indien een bedrijf gebruik maakt van een afbeelding of een tekst op de website van het bedrijf. Het is ook commercieel gebruik als er een afbeelding wordt afgedrukt in een boek dat wordt uitgegeven door een uitgeverij, volledig onafhankelijk van de vraag of de auteur een vergoeding ontvangt of eventueel zelfs de drukkerij een vergoeding moet betalen om de publicatie mogelijk te maken. De uitgeverij handelt in beide gevallen met een commercieel belang.

Het is echter moeilijker in te schatten of per-

soonlijke blogs handelen met een commercieel belang, indien de blog (of de provider) advertenties toont en hieruit inkomsten krijgt. Deze inkomsten zijn vaak minimaal en dekken nauwelijks de kosten voor hosting. Er zijn goede argumenten tegen het indelen van deze ondernemingen als in de eerste plaats gericht op financieel gewin, en het is dus mogelijk om ze niet-commercieel te noemen. Het onderscheid is echter moeilijk te maken en wordt in veel gevallen heftig betwist. Om bij het voorbeeld te blijven van de persoonlijke blog: vanaf welk punt verliest een blog zijn niet-commerciële karakter? Indien de advertentie-inkomsten de operationele kosten overtreffen? Of wanneer de eerste cent wordt verdiend? Of alleen wanneer “aanzienlijke” inkomsten worden gegenereerd?

Uit voorzorg zal dit moeilijke onderscheid vaak ertoe leiden dat de verantwoordelijke partij geen gebruik maakt van CC-gelicenseerde inhoud, wanneer deze licentie de NC-bouwsteen bevat. Zelfs wanneer het gebruik eigenlijk aanvaardbaar zou zijn als niet-commercieel. Een andere benadering om commercieel gebruik van niet-commercieel te onderscheiden zou kunnen zijn om niet het specifieke gebruik te beoordelen, maar het type gebruiker. Dan zou je alleen maar hoeven vast te stellen of de gebruiker of instelling - als geheel - als commercieel kan worden beschouwd. Openbare scholen en musea zouden dan kunnen worden aangemerkt als niet-commercieel op basis van hun niet-commerciële mandaat en men hoeft dan niet de individuele gebruiksgevallen te onderzoeken op hun al dan niet commerciële aard. Helaas maakt de NC-bouwsteen het niet zo gemakkelijk, omdat het expliciet de handelingen noemt die niet-commercieel moeten zijn. Daarom moeten

we uitgaan van een commerciële handeling als, bijvoorbeeld, inhoud wordt verkocht in een museumwinkel die gericht is op het genereren van inkomsten, ongeacht de juridische status van de winkel en de status van “zonder winstooigmerk” van het museum.

Volstrekt irrelevant voor het onderscheid tussen commercieel gebruik en niet-commercieel is of de gebruiker ook financieel in staat is om licentiekosten te betalen of de vraag of ze in vergelijkbare situaties voor gebruiksrechten zou betalen. Een liefdadigheidsfonds, bijvoorbeeld, dat gebruik maakt van een afbeelding in hun niet-commerciële mandaat, wordt beschouwd als niet-commercieel onder de NC-licentievooraarden zelfs als het beschikt over aanzienlijke middelen en in een vergelijkbare situaties foto-grafen zou betalen.

Maar er zijn deze dagen zeer weinig instellingen zonder winstooigmerk die voldoende financiële middelen hebben en niet afhankelijk zijn van extra inkomsten - wat ze dan weer plaatst in het grijze gebied van onze poging tot onderscheid. Het compleet vermijden van de NC-bouwsteen en de beperkingen ervan zou deze onzekerheden vermijden.

6

KAN EEN CC-LICENTIE MET NC-BOUWSTEEN VOORKOMEN DAT MIJN INHOUD WORDT GEBRUIKT DOOR RADICALEN OF EXTREMISTEN?

NEE. EXTREMISTEN WILLEN DE SAMENLEVING VERANDEREN, GEEN WINST MAKEN.

Radicalen en extremisten volgen een politieke agenda. Hun doelstellingen zijn dan ook niet per se commercieel, niet gericht op een financieel voordeel of een financiële vergoeding, maar gericht op politieke en sociale veranderingen. Politieke en religieuze radicalen en extremisten zijn vaak georganiseerd in niet-economische verenigingen. Vandaar dat een NC-licentie op een bepaalde manier extremisten zelfs kan bevoordelen.

Met andere woorden: Een wetenschapper die voornemens is een studie over politiek extremisme te publiceren bij een uitgeverij is het niet toegestaan om de inhoud te gebruiken, als het wordt beschermd door de NC-module tegen commercieel gebruik, omdat de uitgever een commercieel bedrijf is. **Een extremistische groep echter, die formeel fungeert als een vereniging zonder winstooigmerk kan dezelfde inhoud echter probleemloos gebruiken onder de NC-voorwaarden.**

7

IK WIL MIJN INHOUD TOEGANKELIJK HOUDEN VIA EEN CC-LICENTIE. IS DE NC-BOUWSTEEN DE ENIGE MOGELIJKHEID OM TE VOORKOMEN DAT COMMERCIEËLE ENTITEITEN MIJN INHOUD GEBRUIKEN?

NEE. ER ZIJN ANDERE

MOGELIJKHEDEN ZOALS DE
BOUWSTEEN GELIJK DELEN.

Een even effectieve maar vaak efficiëntere manier om te voorkomen dat inhoud wordt gebruikt met financiële bedoelingen is de bouwsteen Gelijk Delen (Share Alike, SA in het kort). Het staat de publicatie van aanpassingen alleen toe onder dezelfde of soortgelijke licenties.

Bedrijven of private partijen die zich creatieve inhoud willen toe-eigenen kunnen dit doel meestal relatief gemakkelijk bereiken door hergebruik van de bewerkte versie te beperken op basis van een aangepast auteursrecht voor het nieuwe werk. De Gelijk Delen-module in de Creative Commons-licentie kan dat voorkomen. Alle aanpassingen moeten immers onder dezelfde licentie als het oorspronkelijke werk worden gepubliceerd. Dit betekent dat de nieuwe inhoud even vrij toegankelijk blijft als de oorspronkelijke

inhoud. Bovendien, als de bewerking bestaat uit het verbeteren van eigen inhoud met externe CC BY-SA inhoud, werkt de CC BY-SA licentie op een virale manier: het nieuw gecreëerde werk (de bewerkte versie) kan in zijn geheel alleen worden gepubliceerd onder dezelfde licentie. Alleen dit al voorkomt dat veel bedrijven zich onrechtmatig materiaal onder een Gelijk Delen-licentie toe-eigenen. Het zou hen verplichten om hun eigen reproductie, reclamematerialen (of waar het eindresultaat ook voor wordt gebruikt) vrij te geven aan het publiek onder dezelfde Gelijk Delen-licentie - en dat is iets wat de meeste bedrijven, vooral grotere, niet bereid zijn om te doen.

Tegelijkertijd heeft de Gelijk Delen-module - in tegenstelling tot NC - geen negatieve invloed op de distributie van het materiaal in het algemeen (bijvoorbeeld via blogs). Integendeel: met de Gelijk Delen-licentie zijn alle bewerkingen ook beschikbaar onder een CC-licentie en de aanpassingen kunnen achteraf dus niet alleen worden gebruikt door de redacteur, maar door elke derde.

8

KAN MATERIAAL MET EEN NC-LICENTIE GEBRUIKT WORDEN OP WIKIPEDIA?

NEE. DE CONTENT VAN WIKIPEDIA
WORDT COMMERCIEEL GEBRUIKT.

Een van de redenen voor het wijdverspreid en intensief gebruik van Wikipedia is dat de inhoud commercieel kan worden gebruikt. Het zou anders onmogelijk zijn voor grote persbedrijven en andere commerciële websites om de inhoud van Wikipedia letterlijk te gebruiken zonder betalen en zonder toestemming te vragen.

Wikipedia profiteert sterk van het commerciële gebruik van hun inhoud. Ze zijn nauw geïntegreerd met verschillende zoekmachines, die de Wikipedia-inhoud verder distribueren, en dus de kennis verzameld door samenwerking. De werking van een zoekmachine is zonder twijfel een commerciële onderneming die gericht is op winst.

Een ander voorbeeld van commercieel gebruik dat het gebruik van Wikipedia stimuleert, is de verspreiding van de dvd-versie van Wikipedia, zoals de Duitse versie geproduceerd door de Berlijnse onderneming Directmedia. Binnen korte tijd werd deze dvd een bestseller - vanwege het lage prijskaartje en software met uitgebreide zoekfuncties. Een voorwaarde voor het creëren van een Wikipedia-dvd was dat Directmedia in staat was om de inhoud te gebruiken omdat het wordt toegestaan door de licentie. Bovendien moedigde het project aan om onvolledige artikelen te signaleren, zodat ze niet op de dvd terecht zouden komen. Ten slotte hielpen de Wikipedia-vrijwilligers om de gegevens indexeerbaar en sorteerbaar te maken. In ruil doneerde Directmedia een euro per verkochte dvd aan de Duitstalige Wikipedia en vulde het beeldarchief van Wikimedia met een donatie van 10.000 reproducties van kunstwerken in het publieke domein.

Het bedrijfsconcept van de Wikipedia-dvd werkte omdat de software nieuwe functies toevoegde en de inhoud aantrekkelijker maakte, maar ook doordat het een ander medium gebruikte. Ondanks het vaak gehoorde argument dat het verschil tussen online en offline vervaagd is, sprak het traditionele lexicon- en referentieformat van de dvd een andere doelgroep aan dan de online encyclopedie in staat was om te bereiken. Door dit proces konden nieuwe lezers geïnteresseerd geraken in Wikipedia. Maar dit alles was een commerciële handeling, die niet zou zijn toegestaan als de licentie die standaard in Wikipedia wordt gebruikt de NC-module zou bevatten.

9

KUN JE INHOUD MET EEN NC-LICENTIE SPECIFIEK EN ALLEEN VOOR WIKIPEDIA BESCHIKBAAR MAKEN ONDANKS DE NC-BEPERKINGEN?

NEE. DE TOEGANKELIJKHEIDSREGELS VAN WIKIPEDIA MOGEN NIET TE INGEWIKKELD WORDEN.

Wikipedia verwerpt aparte overeenkomsten - net zoals alle andere initiatieven en projecten die werken op basis van de principes van vrije content. Anders zou dat derden, die willen sa-

menwerken met Wikipedia, kunnen belemmeren en schaden. Het zijn bijvoorbeeld lokale initiatieven, die de inhoud van Wikipedia in lokale kranten willen gebruiken, of zoekmachines en persdiensten die de inhoud van Wikipedia willen integreren. Elk van hen zou veel aandacht moeten besteden aan welke inhoud vrij toegankelijk is en welke onderworpen is aan individuele afspraken - een extra inspanning die veel samenwerkingen zou verstikken.

In mei 2005 kondigde Wikipedia-oprichter Jimmy Wales daarom aan dat inhoud die alleen niet-commercieel kan worden gebruikt of alleen kan worden gebruikt met afzonderlijke goedkeuring, niet toegestaan is op Wikipedia en moet worden verwijderd.

10

VOORKOMT DE NC-BOUWSTEEN COMMERCIEEL GEBRUIK?

JA, MAAR VEEL TE VAAK OP DE
VERKEERDE PLAATSEN.

De NC-bepanking in CC-licenties verbiedt inderdaad commercieel gebruik, maar - zoals elke clause in een wettelijk contract - garandeert op zich niet dat anderen zich aan dit verbod houden. Net als in vele andere gebieden van het auteursrecht, zijn schendingen van de beperkingen opgelegd door CC-licenties veel voorkomend.

De NC-bouwsteen is geen uitzondering.

Je moet overwegen dat veel bedrijven schendingen van het auteursrecht als een louter financieel risico zien, en opzettelijk de beperkingen negeren. **Vanuit dit perspectief gezien belemmert de NC-module precies die bedrijven en instellingen die auteursrecht het meeste respecteren. Dat geldt ook voor publieke instellingen die samenwerken met commerciële partners, maar ook kennisdatabanken zoals Wikipedia, open media-archieven of Open Source-projecten.** Al deze projecten, initiatieven en instellingen die expliciet vrije toegang tot kennis onderschrijven zijn onderworpen aan nader onderzoek om de beperkende auteursrechtregelgeving niet te schenden. Om hun werk niet in gevaar te brengen, moeten ze licentieovereenkomsten met de grootst mogelijke zorg bestuderen. Aangezien de mogelijkheid van commercieel gebruik niet geheel kan worden uitgesloten - en vaak niet uitgesloten moet worden, omdat deze initiatieven geïnteresseerd zijn in het verspreiden van kennis - zal inhoud onder een licentie met een NC-voorwaarde niet door hen worden gebruikt.

Hierdoor ontstaat er een paradox: de NC-bepanking wordt daar het meest nauwgezet opgevolgd, waar de gevolgen ervan het minst bedoeld zijn.

11

BEN IK KLAAR OM OP TE TREDEN TEGEN COMMERCIEEL GEBRUIK VAN MIJN INHOUD?

ZO NEE, DAN MOET JE DE NC-BOUW-
STEEN HELEMAAL NIET GEBRUIKEN.

Het beperken van een Creative Commons-licentie met de NC-bouwsteen is alleen redelijk als de auteur ook bereid is om op te treden tegen het commerciële gebruik, bijvoorbeeld in de rechtbank.

Dat betekent niet dat men elke schending van het auteursrecht moet bestrijden. Inbreuken op het auteursrecht zijn alledaags, en inhoud onder een CC-licentie is daarop geen uitzondering - en de beslissing voor of tegen juridische actie zal altijd afhankelijk zijn van diverse factoren. Als je echter hoe dan ook niet van plan bent om op te treden tegen het commerciële gebruik, zal de NC-licentievariant alleen degenen ontmoedigen die de wet nauwgezet respecteren, vooral als ze zelf niet volledig zeker zijn of ze als niet-commercieel worden beschouwd. Het zijn meestal net deze gebruikers die je niet wilt afschrikken.

12

KAN INHOUD MET EEN NC-LICENTIE AFGEDRUKT WORDEN IN KRAN- TEN?

NEE. KRANTEN ZIJN IN IEDER GEVAL
COMMERCIEËLE GEBRUIKERS.

Kranten worden geëxploiteerd om inkomsten te genereren; ze streven naar een commercieel voordeel en een financiële compensatie. Dat is een feit, ongeacht het fundamentele recht van vrije pers en de grote invloed van de kranten op de publieke opinie en openbaar debat. Dit geldt ook voor kranten en bladen die gratis verspreid worden. Deze worden gefinancierd door reclame, en worden dus beschouwd als commerciële ondernemingen. Natuurlijk kan inhoud onder een CC-licentie, ondanks de NC-module, worden afgedrukt in kranten als de auteur uitdrukkelijk instemt. Dit geldt eveneens voor elk ander commercieel gebruik. Het grote voordeel van de standaardlicenties van Creative Commons is echter dat men niet hoeft te onderhandelen over een overeenkomst. Dit inspanningsbesparende effect van een standaardlicentie gaat verloren als de NC-module geval per geval vraagt om onderhandelingen.

13

KAN INHOUD ONDER EEN NC-LICENTIE GEBRUIKT WORDEN IN SCHOLEN, TRAININGEN OF UNIVERSITEITEN?

NEE, NIET OVERAL.

Afhankelijk van de juridische status van de aanbieder, kan een school, handelsschool of universiteit ingedeeld worden als zijnde commercieel of niet-commercieel. Een groot aantal scholen, universiteiten, opleidingscentra, hogescholen, wetenschappelijke en culturele instellingen worden immers niet uitsluitend door de overheid of via giften en dotatiekapitaal gefinancierd. Deze onderwijsinstellingen moeten op andere manieren inkomsten genereren. Daarom kan je deze instellingen als commerciële ondernemingen beschouwen.

Hoe minder overheidsfinanciering een instelling krijgt, hoe groter de noodzaak om extra inkomsten te verwerven door commerciële middelen. Dit brengt voor onderwijsinstellingen, die al in een moeilijke positie zitten, omdat zij niet over voldoende overheidsfinanciering beschikken, nog een ander nadeel, omdat ze geen gebruik kunnen maken van inhoud onder een CC-licentie met de NC-module.

14

HOE CLASSIFICEER JE MATERIALEN ONDER EEN NC-LICENTIE DIE EERST OP SCHOOL WORDEN GEBRUIKT, MAAR LATER IN EEN ANDERE CONTEXT WORDEN HERGEBRUIKT?

GEBRUIK BUITEN EEN EDUCATIEVE INSTELLING WORDT VAAK GEZIEN ALS COMMERCIEEL.

Het gebruik van NC-materialen vormt meestal geen probleem indien het uitsluitend gebeurt binnen openbare scholen. Deze scholen hebben een educatief mandaat en hebben geen commerciële doeleinden. Het is een andere situatie met particuliere scholen die wel inkomsten genereren (zie vraag 13).

Daarom is het binnen scholen mogelijk om met materiaal onder een NC-licentie toch tal van acties te ondernemen die anders geclassificeerd zouden worden als commercieel. Studenten en docenten kunnen teksten printen, muziek spelen; studenten kunnen - zolang de module Geen Afgeleide Werken (ND) niet wordt toegepast en dit bijgevolg voorkomt - mashups en collages maken en de inhoud bewerken. Hoewel perfect mogelijk binnen de schoolomgeving, worden ze problematisch buiten het schoolterrein. Als bijvoorbeeld de plaatselijke krant wil rapporteren over de resultaten van een studentenwedstrijd, kunnen ze de collage van foto's met een

CC-licentie niet herdrukken als die licentie een NC-module omvatte. Dit zou immers de toestemming van de oorspronkelijke auteur vereisen.

Omdat binnen de context van de educatieve instelling het (her)gebruik van materialen met een NC-licentie geen probleem vormt, krijgen veel studenten een vals gevoel van veiligheid als zij van dezelfde inhoud buiten de school gebruik maken. In dat geval wordt de drempel van commercieel gebruik gemakkelijk doorbroken. Als bijvoorbeeld materiaal wordt geüpload naar sociale netwerken, vormt alleen al de mogelijkheid dat derden toegang kunnen hebben tot dit netwerk een schending van de NC-module in de licentie. Hostingproviders en exploitanten van sociale netwerken handelen immers meestal vanuit commercieel belang. Hoewel de feitelijke overtreding in deze gevallen door de hostingprovider of exploitant gebeurt, hebben deze bedrijven meestal clausules in hun gebruikersovereenkomsten die hen in staat stelt om schadevergoeding te vorderen voor de opgelopen schade door het toedoen van hun gebruikers. Dit is nog een reden waarom NC niet geschikt is voor materialen met educatieve doeleinden. Vooral studenten moeten niet in de situatie worden gebracht dat hun onproblematische gedrag binnen de school leidt tot onvoorzichtige of illegale handelingen buiten de schoolmuren. Creatieve professionals kunnen er uiteraard voor kiezen om niemand te vervolgen of om geen aandacht te geven aan dergelijke ongewenste schendingen van uw licenties. In dat geval kan je je natuurlijk afvragen waarom je in de eerste plaats voor een NC-clausule in je licentie zou kiezen! (zie vraag 11)

15

HOE BEÏNVLOEDT NC MASHUPS? NIET ALLE CC-LICENTIES KUNNEN MET ELKAAR WORDEN GECOMBI- NEERD.

Werken die zijn gelicentieerd onder de CC BY-SA-licentie (Naamsvermelding, Gelijk delen) kunnen alleen worden gecombineerd met werken die gepubliceerd zijn onder dezelfde licentie of de vrijere CC BY-licentie (Naamsvermelding) dragen. De combinatie van bepaalde inhoud onder een CC-licentie met andere combinaties van de licentie, met name die zonder NC, is niet toegestaan.

Zo worden ernstige problemen veroorzaakt door het feit dat de licenties compatibel met elkaar dienen te zijn als je de inhoud wilt combineren. Dit geldt vooral voor mashups, die gebaseerd zijn om het vrijelijk bewerken en combineren van verschillende werken en waar een CC-licentie beschouwd kan worden als de ondersteuning van deze culturele waarden. In feite zijn echter veel licentie-combinaties niet compatibel, en vooral combinaties van NC-licenties en versies zonder commerciële restricties kunnen dan problematisch zijn.

Bovendien worden mashups zelden gemaakt met commerciële doeleinden, waardoor het gebruik van NC-licenties gerechtvaardigd kan

lijken. Later kunnen deze mashups echter populair worden en zelfs viraal gaan op blogs, social media en andere commerciële platformen. Dit zet hun makers, die inhoud onder een NC-licentie gebruikten bij het maken van de mashup, in een juridisch grijs gebied wanneer de mashup hergebruikt wordt in een commerciële context.

16

KAN EEN COMMERCIEEL GEBRUIK DOOR EEN DERDE VOORDELIG ZIJN VOOR DE AUTEUR?

JA. ALS JE JE WERK GRAAG ZO VEEL MOGELIJK VERSPREID ZIET, IS HET RAADZAAM OM COMMERCIEEL GEBRUIK TOE TE STAAN.

Commercieel gebruik is niet per definitie misbruik. Wanneer publiciteit en aandacht voor de inhoud het voornaamste doel is, komt iedere vorm van (her)gebruik de auteur ten goede, aangezien het de zichtbaarheid van het werk vergroot. Wanneer het gaat om educatieve materialen moet (her)gebruik en verspreiding via zoveel mogelijk kanalen worden toegestaan, aangezien een groot bereik de voornaamste doelstelling is.

17

KAN EEN GEBRUIKER VAN CC-GELICENSIEERDE INHOUD NAAR BUITEN DE INDRUK WEKKEN DAT DE AUTEUR BEPAALD GEBRUIK STEUNT?

NEE. EEN CC-LICENTIE STAAT UITDRUKKELIJK NIET TOE DAT GOEDKEURING WORDT GESUGGEREERD.

CC heeft geen invloed op de morele rechten van de auteur. Een gebruiker mag niet (impliciet of expliciet) beweren of impliceren enig verband te hebben met de licentiegever, of dat deze het gebruik sponsort of goedkeurt. Deze “geen goedkeuring”-clausule, (“no endorsement” zoals het genoemd wordt in de Verenigde Staten) is een standaardbepaling in veel open content-licentie-modellen.

18

KAN HET GEBRUIK VAN NC OOK VOORDELEN HEBBEN?

JA, MAAR MINDER VAAK DAN JE ZOU DENKEN.

Voor particulieren is er meestal geen goede reden voor een beperking tot niet-commercieel gebruik. In veel gevallen is er weinig reële kans dat een commerciële gebruiker bereid is te betalen voor het gebruik van de inhoud. Een CC-licentie heeft als belangrijkste doel om de inhoud zo wijd mogelijk te verspreiden. Om dat te bereiken is NC vaak een belemmering.

Op zijn beurt kan iedereen die niet de bedoeling heeft om de inhoud wijd te verspreiden zonder strikte controle erover, dit doel bereiken door het uitsluiten van commerciële toepassingen. CC-licenties met de NC-clausule kunnen zinvol zijn voor uitgevers, wiens bedrijfsmodel gebaseerd is op het traditionele “alle rechten voorbehouden”, die aanzienlijk in een publicatie investeren en hun eigen distributiekanaalen hebben. Dergelijke uitgevers hebben geen bijzonder belang in het toestaan van concurrenten om voordeel te halen uit hun investering. De voordelen van commercieel gebruik door derden, namelijk een betere en snellere verspreiding, is minder belangrijk voor hen, omdat ze hun eigen distributiekanaalen hebben.

Hoewel de meeste uitgeverijen uitgaan van de exclusiviteit die door het klassieke auteursrecht wordt geboden, kunnen deze uitgevers er belang bij hebben dat de inhoud gebruikt wordt in ten minste het niet-commerciële gebied van onderwijs en wetenschap, want dit kan de verkoop stimuleren via de klassieke distributie.

19

ONDER WELKE LICENTIE WORDT DE INHOUD VAN WIKIPEDIA GEPUBLICEERD?

DE CC BY-SA-LICENTIE.

Om het geheel van vrije kennis en cultuur te vergroten, verlangt Wikipedia van elke auteur dat die toestaat vrij hergebruik van de artikelen door het publiek mogelijk te maken. Dit wordt bereikt door een Creative Commons-licentie die de bouwsteen Naamsvermelding (BY) en de bouwsteen Gelijk Delen (SA) omvat, wat betekent dat de licentie niet alleen attributie vereist maar ook dat de distributie van alle bewerkte versies plaatsvindt onder dezelfde voorwaarden. Teksten die niet zijn gemaakt door de auteurs zelf, of teksten die zijn ontstaan uit een samenwerking, kunnen ook alleen op Wikipedia worden gebruikt als ze onder een CC BY-SA-licentie of een compatibele licentie zijn vrijgegeven.

Tot 2009 gebruikte Wikipedia de GNU Free Documentation License (GFDL) van het GNU-initiatief. De Free Software Foundation had deze licentie oorspronkelijk ontwikkeld voor softwaredocumentatie, waardoor ze te ingewikkeld was en niet bij uitstek geschikt was voor Wikipedia. Desalniettemin hoefden de GFDL open content-licenties niet te worden opgegeven toen Wikipedia overging naar een CC BY-SA-licentie. De oude licentie wordt nog

steeds gebruikt om mogelijke tegenstrijdigheden te voorkomen. Commercieel gebruik van de inhoud is uitdrukkelijk toegestaan door beide licenties. De Gelijk Delen-bouwsteen zorgt ervoor dat de inhoud niet door het bewerken en opnieuw publiceren kan worden weggenomen uit de wereldwijde pool van vrij toegankelijke kennis, maar dat ze onderdeel blijft van vrije kennis en vrije cultuur.

Attributie is een belangrijk onderdeel van elke CC-licentie. Dit geldt voor ook Wikipedia-auteurs. Omdat de encyclopedische toevoegingen werden gemaakt door een veelheid van samenwerkende auteurs, moet de toeschrijving van Wikipedia-artikelen geschieden zoals gevraagd in de gebruiksvoorwaarden:

Gebruikers dienen op een van de volgende manieren toe te schrijven ...

- Via een hyperlink (waar mogelijk) of een URL naar de pagina waaraan u hebt bijgedragen;
- Via een hyperlink (waar mogelijk) of een URL naar een alternatieve, stabiele online kopie die vrij toegankelijk is, die voldoet aan de licentievoorwaarden, en die wat betreft naamsvermelding van auteurs gelijk is aan de naamsvermelding op de Projectwebsite; of
- Via een lijst met alle auteurs (waarbij iedere lijst met auteurs geschoond mag worden van auteurs met erg kleine of irrelevante bijdragen). Net zoals de NC-bouwsteen, wordt ook de bouwsteen Geen Afgeleide Werken (ND) niet toegestaan voor Wikipedia-artikelen. Wikipedia gedijt door het toestaan dat haar artikelen worden gecorrigeerd, uitgebreid en bewerkt door anderen. Daarom is ND niet compatibel met het Wikipedia-concept.

20

THE FINAL FRONTIER

Eén van de grootste avonturen die de mens ondernomen heeft is de verkenning van de ruimte. Zo heeft de output van de verschillende Apollo-programma's geleid tot een fundamentele verandering in de perceptie van onze planeet. Sommige van de tijdens deze missies door astronauten genomen foto's werden zo een deel van het collectieve geheugen van de 20e eeuw: "Earthrise", "Blue Marble" en de afbeelding van Buzz Aldrin's voetafdruk in het maanstof.

Al deze afbeeldingen bevinden zich in het publieke domein; er zijn geen auteursrechtelijke beperkingen die het (her)gebruik van deze beelden beperken. Het zou bovendien onmogelijk zijn geweest om een prijskaartje aan deze afbeeldingen te hangen (zeker als je bedenkt dat de totale begroting van het Apollo-programma overeen komt met een huidige monetaire waarde van 100 miljard dollar).

In de Verenigde Staten zijn overheidsdocumenten (meestal) in het publiek domein. Zo kan dit materiaal, zoals bijvoorbeeld foto's gemaakt door NASA, heel breed worden verspreid, zonder restricties. In de EU ligt dit, onder andere door de verschillen in nationale auteursrechtwetgeving, vaak moeilijker.

De vrijwilligers die de artikelen op Wikipedia

creëren gebruiken bewust alleen materialen die onder de gepaste licenties beschikbaar zijn. Om auteursrechtelijke inbreuken te voorkomen, hebben deze vrijwilligers de neiging om heel voorzichtig te zijn: dubbelzinnige gebruiksvoorwaarden en strikte auteursrechtelijke bepalingen zorgen ervoor dat deze materialen niet worden gebruikt op Wikipedia.

In tegenstelling tot de NASA was het voor het Duitse ruimtevaartagentschap DLR gebruikelijk om alleen beperkte toegang tot hun materiaal te geven, waardoor het onmogelijk was om deze materialen te delen of te verspreiden. In 2009 contacteerde Wikimedia Deutschland DLR om de gebruiksvoorwaarden van hun beeldarchief te bespreken. Tot dat moment waren er in de gebruiksvoorwaarden bepalingen opgenomen die commercieel gebruik verboden voor gebruikers, behalve mediaorganisaties die hier wel toestemming voor kregen. Na talrijke gesprekken en een interne beoordeling, kondigde DLR in 2012 een fundamentele verandering aan van hun licentiebeleid. Marco Trovatiello, hoofd van de afdeling crossmedia van DLR, beschrijft de motivatie achter de wijziging:

“Met de hulp van onze juridische afdeling hebben we in maart 2012 officieel CC geïmplementeerd voor eigen media van DLR - tot vreugde van wereldwijde gebruikersgemeenschap en de media! Sindsdien hebben we niet alleen de gewenste bredere distributie van onze foto's weten te bereiken via Wikipedia, maar CC BY heeft ons ook geholpen om ons motto 'Kennis voor Morgen' verder uit te dragen.”

Over de auteur

Foto: Jürgen Keiper, CC BY
<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0>

Dr. Paul Klimpel, geboren 1970 in Minden, raakte betrokken bij culturele organisaties in de jaren 1990. Hij werd in 2002 lid van de Deutsche Kinemathek. Tussen 2006 en 2011 werkte hij daar als administratief directeur. Sinds 2012 is hij werkzaam als advocaat. Bovendien coördineert Paul verschillende projecten over cultureel erfgoed op het internet en in de Society Co:laboratory in Berlijn. Hij is voorzitter van de iRight.Lab cultuur. Paul studeerde rechten in Bonn en München, evenals filosofie, psychologie en sociale wetenschappen aan de Jezuïtische Universiteit van Filosofie in München. Zijn proefschrift over juridische paternalisme werd gepubliceerd in 2003.

Meer informatie:

<http://www.creativecommons.be>
<http://creativecommons.org>

COLOFON

FREE KNOWLEDGE THANKS TO CREATIVE COMMONS
LICENSES - WHY A NON-COMMERCIAL CLAUSE OFTEN
WON'T SERVE YOUR NEEDS

GESCHREVEN DOOR DR. PAUL KLIMPEL
Vertaald naar het Engels door de gemeenschap via
het platform Transifex.com; vertaling herzien en
bewerkt door John H. Weitzmann

ENGELE VERTALING ONDERSTEUND EN
GEFACILITEERD DOOR:
Open Knowledge Foundation
www.okfn.org

REDACTIONEEL TEAM:
Valie Djordjevic, John H. Weitzmann, Philipp Otto

UITGEVERS VAN DE DUITSTALIGE EN ENGELSTALIGE
VERSIE:
Wikimedia Deutschland - Gesellschaft zur
Förderung Freien Wissens e.V.
www.wikimedia.de

iRights.info – All about Rights in the Digital World
www.iriights.info

Creative Commons Germany
c/o EEAR gGmbH and newthinking
communications GmbH
www.creativecommons.de

VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE
ENGELESTALIGE PUBLICATIE:
Jan Engelmänn (Wikimedia Deutschland)
Dr. Paul Klimpel (iRights.info)
John H. Weitzmann (CC DE)

Auteursrechten: mei 2013 Wikimedia Deutschland,
iRights.info, CC DE

VRIJE KENNIS GEBASEERD OP CREATIVE COMMONS-
LICENTIES - Waarom een niet-commerciële clausule
vaak niet aan je behoeften voldoet

VERTALING NAAR HET NEDERLANDS DOOR:
Wikimedia België, Creative Commons Belgium,
Meta-bijdragers
[https://meta.wikimedia.org/wiki/Free_knowledge_
based_on_Creative_Commons_licenses/nl](https://meta.wikimedia.org/wiki/Free_knowledge_based_on_Creative_Commons_licenses/nl)

UITGEVER VAN DE NEDERLANDSTALIGE VERSIE:
Wikimedia België vzw
www.wikimedia.be
info@wikimedia.be
Ondernemingsnummer BE 0563.775.480

D/2015/13.702/3

DE TEKST VAN DEZE BROCHURE IS ONDER DE VOLGENDE
CREATIVE COMMONS-LICENTIE GEPUBLICEERD:
Creative Commons Naamsvermelding Gelijk Delen,
Versie 3.0 Unported, (CC BY-SA 3.0 Unported)

DEZE LICENTIE BETEKENT ONDER MEER:
Onder de voorwaarden dat je de auteur en uitgevers
aanduidt als “P. Klimpel - Uitgevers: Wikimedia
Deutschland, iRights.info, CC DE, Wikimedia Bel-
gië” en de licentiernaam citeert “Licentie: CC BY-SA
3.0 Unported” met URL (zie onder), ben je vrij om
deze brochure te kopiëren, te verspreiden en de tekst
te gebruiken voor welke manier dan ook, ook com-
mercieel, zowel online, offline of anderszins. Bew-
erkingen en derivaten zijn ook toegestaan onder de
bijkomende voorwaarde dat, als ze worden gepubli-
ceerd of anderszins gedistribueerd, ze onder dezelfde
licentie als deze brochure worden geplaatst.

De volledige tekst van de licentie kan permanent
gevonden worden op de volgende URL:
[https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0
/legalcode](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/legalcode)

Een vereenvoudigde uitleg van deze licentie kan
gevonden worden op: [https://creativecommons.org/
licenses/by-sa/3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)

De door
Creative Commons (CC)
ontwikkelde openbare licenties
zijn instrumenten die creatieve werken
beschikbaar maken voor vrij gebruik onder
bepaalde voorwaarden. Houders van rechten
hebben verschillende behoeften en motieven, CC biedt zes
verschillende licentie-varianten. Enkele van de meest populaire
licentie-varianten hebben de voorwaarde dat de werken enkel niet-
commercieel worden gebruikt. Dit heeft verstrekende en vaak onbedoelde
gevolgen voor de verspreiding van de desbetreffende werken
en dwarsbomen soms zelfs geheel wat de licentiegever
wil bereiken door te kiezen voor een CC-licentie.
Deze brochure wil informatie bieden over de
gevolgen, risico's en bijwerkingen van
de beperkende CC-licenties die
commercieel gebruik
niet toestaan.

